

نی - حمایت کننده رسانه های آزاد افغانستان

دیدبان رسانه ها

گزارش سالانه دیدبان رسانه ها

1384 هجری شمسی

عزیز الله حبیبی
تحلیلگر و مسئول دیدبان رسانه ها

با وجود آن که در سال گذشته تعداد رسانه ها زیاد شده ، اصل آزادی بیان پیشرفت قابل ملاحظه نموده است ، تعداد مراجع نشراتی اعم از چاپی ، صوتی و تصویری افزایش یافته است و موثریت بیشتر در راستای رساندن معلومات ، تعلیم دادن و سرگرم ساختن مردم توجه کثله بیشتر از آنها را به خود جلب نموده است اما با وجود آنهم اعمال فشار و وجود مشکلات فراوان از هر نوع آن بر خبرنگاران و رسانه ها در ابعاد گسترده تری یافته و وجود انواع گوناگونی از مشکلات فرا راه مراجع اطلاع رسانی و دست اندرکاران این عرصه را پر از موانع سخات و به اصطلاح عامیانه تهیه خبر و گزارش را گذشتن از هفت خوان رستم ساخته است.

بخش گزارش گاهوار دیدبان رسانه ها که از ماه می سال 2004 به این طرف تهیه و نشر میگردد در چوکات موسسه نی - حمایت کننده رسانه های آزاد افغانستان در سال گذشته اقدام به جمع آوری معلومات در مورد پیشرفت ها و انکشافات رسانه ها و همچنان مشکلات که در این راه به خبرنگاران و ارگان های نشراتی به وجود آمده ، کرده است. و آن را تا حد امکان به وقت و زمانش در گزارش های خود گنجانیده است ، اکثرأ طوری نیز اتفاق افتاده که خبر موضوعی بسیار دیرتر به بخش دیدبان رسانه ها رسیده است که بنا بر پالیسی خبرنگارنامه دیدبان رسانه ها در آن وقت نه توانسته تا آن را در گزارش دیدبان رسانه شامل سازد ، بناءً اکنون خواستیم که مهمترین موضوعات که در سال در عرصه رسانه ها اتفاق افتاده است ، به شمول موضوعات که در وقت و زمانش از نشر باز مانده بود را در یک مجموعه به نام گزارش سالانه دیدبان رسانه به نشر رسانیم.

مسئول دیدبان رسانه ها از تمام خواننده گان و کسانی که در این مورد دلچسپی و علاقه دارند خواهان آن است تا در راستای بهتر شدن و انکشاف این گزارش از همکاری های خود دریغ نکرده و با ارائه مشوره ها ، پیشنهاد ها و انتقادات خود ما را از یاد نبرند ، و آنهم به دلیل این که گزارش دیدبان رسانه ها یگانه گزارش تخصصی است که در مورد مشکلات خبرنگاران و رسانه ها به شکل کارشناسانه تهیه میشود و به مقیاس بسیار گسترده ئی به نشر رسیده و توزیع میشود.

گزارش دیدبان رسانه ها اکثرأ با تحمل مشکلات فراوان تهیه میشود در اغلب موارد رسانه و یا کارمند آن که مورد آزار ، شکنجه ، لت و کوب ، توهین ... قرار میگیرد از دادن گزارش و ارائه معلومات در این مورد طفره میروود و در بعضی موضوعات حتی اتفاق افتادن مسئله انکار میکند. در ولی باید بدانیم ، تا زمان که مشکل

مطرح نشود و مسئولین و مردم از آن باخبر نشوند پیدا کردن راه حل برای آن ممکن نخواهد بود. لذا از تمام کارمندان و مراجع عرصه رسانه ها خواهشمندیم تا در مجرد روبرو شدن با مشکلی به یکی از مراجع (مانند اتحادیه های خبرنگاران ، کمیسیون بررسی تخطی از قانون رسانه ها ، مسئولین موسسه نی _ حمایت کننده رسانه های آزاد افغانستان...) که در این راستا با خبرنگاران همکاری میکنند و یا گزارش تخصصی از آن تهیه میکنند در ارتباط شوند تا باشد آن زمانکه که دست اندرکاران این عرصه برای رسیدن به اهداف خود که همانا اطلاع رسانی به موقع به مردم میباشد به عبور نمودن از راه های پر از سنگ و خار مجبور نباشند.

یاد آوری: گزارش های دیدبان رسانه که به شکل به نشر میرسد طوری تهیه میشود که مهم ترین موضوع را در آغاز گزارش میگنجانند اما در گزارش سالانه موضوعات به شکل تاریخی و سلسله وار نقل شده است.

◀ به تاریخ 23 مارچ سال 2005 برابر به سوم حمل سال 1384 ژورنالیستان رادیو آزادی ، صدای امریکا ، صبح به خیر افغانستان و اژانس خبری پژواک از جلسه در شهر مزارشریف اخراج شدند. در این جلسه مسعوده جلال وزیر امور زنان برای بیشتر از 150 تن از اشتراک کننده سخن رانی میکرد. بگفته فیض الله قرداش خبرنگار رادیو آزادی ، تمام زنان اشتراک کننده در این جلسه از رئیسسه سابق ریاست زنان ولایت بلخ شکایت داشتند ، قرداش میگوید که محافظین امنیتی ژورنالیستان را جبراً از محل اخراج نمودند ، وی ادعا کرد که این کار به دستو رئیسسه اسبق این ریاست صورت گرفت زیرا وی نمیخواست شکایات زنان ولایت بلخ از طریق رسانه ها به نشر برسد.

◀ به تاریخ اول اپریل 2005 مطابق دوازدهم حمل 1384 ژورنالیست تلویزیون آئینه عبدالجبار آزاد از طرف مسئولین شاروالی شهر شیرغان لت و کوب شد گفته می شود علت لت و کوب این خبر نگار ارائه گزارشی درمورد وضعیت شهر شیرغان از نظر نظامتی بوده است اما شاروال شیرغان ادعای میکند که علت لت و کوب آن خبرنگار مسئله شخصی میان خبرنگار و افراد شاروالی بوده است، قومندان پولیس محل نیز مدعی است که خبرنگار به خاطر انتقاد از ضعف شاروالی در اجرای کاری اش مورد لت و کوب شده است. (آئینه تلویزیونی خصوصی که گفته میشود به عبدالرشید دوستم قوماندان اسبق همیشه ها ارتباط دارد)

◀ به تاریخ 3 اپریل سال 2005 مطابق پانزدهم حمل سال 1384 هجری شمسی احسان سرویار گزارشگر اژانس خبری پژواک در هرات از سوی قوماندان امنیه و معاون ریاست مبارزه با تروریسم در ولایت هرات مورد تهدید قرار گرفت و برای مدت یک هفته مجبور به ترک هرات گردید. سرویار زمان مورد تهدید قرار گرفت که در مورد یک دختر اختطاف شده از مکتب مشغول تهیه یک گزارش بود. سرویار به گفته سرویار که مقامات پولیس ولایت هرات اصرار داشتند که نشر چنین گزارشات اوضاع امنیتی را بد نشان میدهد.

◀ به تاریخ 3 ماه می سال 2005 مطابق 13 ثور 1384 هجری شمسی حامد حیدری گوینده و پرودیوسر رادیو آرمان هنگامیکه از منزلش روانه دفتر بود از سوی افراد ناشناس مسلح مورد تهدید قرار گرفت. حامد حیدری گفت " افراد مذکور قصد داشتند تا مرا لت و کوب نمایند آنها در چهار راهی تایمی موتر من را متوقف ساخته و ظاهراً میگفتند که چرا رادیو آرمان اخبار نادرست و غیر واقعی را به نشر میرساند. به همین ترتیب به تاریخ 15 جولای همین سال 24 سرطان 1384 حیدری یک بار دیگر در چهار راه پروان سوم متوقف گردید و مورد لت و کوب قرار گرفت.

◀ داوود وقفی مسئول برنامه های دینی رادیو د سولی پیغام در ولایت خوست زمانی زخمی شد که بمب جاسازی شده در دهن دروازه منزلش انفجار نمود، ظاهر شاه انگار مسئول رادیو د سولی پیغام از قول داوود وقفی گفت که بمب مذکور از سوی گروه طالبان کار گذاری شده بود. قابل یاد آوری است که لطیف الله حکیم سخن گوی آنوقت گروه طالبان مسئولیت این عمل را به عهده گرفته و گفت بود که این انفجار عمل طالبان بود.

◀ جسد شیما رضایی سه ماه بعد از ترک کار در تلویزیون طلوع (چینل تلویزیونی خصوصی در افغانستان) که منحصراً یک گوینده در برنامه هاپ این تلویزیون کار می کرد در منزلش پیدا شد. رضایی ظاهراً توسط فیر مرمی ماشیندار از فاصله نزدیک در منزلش به تاریخ 18 ماه می مطابق 28 ثور 1384 به قتل رسیده است. چندین هفته قبل از قتل شیما رضایی در آوازه مرگ وی در میان مردم شایع شده بود. بعد از قتل شیما دو برادرش از طرف نیروهای امنیتی به ظن دست داشتن در این قتل دستگیر گردیده بودند که بعداً رها شدند. متعاقباً از طرف لوی ژانوالی اعلان شد که قاتل اصلی شیما رضایی شخصی دیگری میباشد که تا به حال دستگیر نگردیده و تحت تعقیب قرار دارد.

◀ به تاریخ 20 ماه می سال 2005 مطابق 30 ثور 1384 هجری شمسی مسئولین و کارمندان رادیو قویاش ولایت فاریاب زمان مورد تهدید قرار گرفتند که گزارش قتل یک تن را در توقیف گاه پولیس آن ولایت به نشر رسانیده بودند. رونا مسئول رادیو قویاش گفت "بعد از آنکه یک جوان در توقیف گاه پولیس به قتل رسید یک تعداد از اهالی شهر میمنه دست به تظاهرات زدند، رادیو قویاش از این تظاهرات گزارش تهیه و به نشر سپرد. زمانیکه پولیس این گزارش را از طریق رادیو شنید آن را یک عمل غیر قانونی گفته و به حارنوالی مراجعه کرد" خانم رونا افزود هیئت چند جانبه از حارنوالی ولایت فاریاب، ریاست اطلاعات و فرهنگ و پولیس در زمینه به تحقیق پرداختند که در اخیر معلوم شد که رادیو قویاش هیچ گونه خطایی را مرتکب نشده و به اساس قانون رسانه ها در نشر این گزارش هیچ نوع تخطیی را مرتکب نشده است.

◀ به تاریخ 7 ماه جون مطابق 17 جوزای 1384 هجری شمسی سید سلیمان آشنا گریخته و گرداننده برنامه گفتگو های داغ تلویزیون طلوع از سوی افراد نامعلومی از طریق تلفون تهدید گردید. آشنا علت تهدید وی را مصاحبه هایش که با مولوی وکیل احمد متوکل و ارسلان رحمانی مسئولین بلند رتبه در زمان حکومت طالبان و زلمی خلیل زاد سفیر وقت ایالات متحده امریکا دانست. آشنا میگوید که بر علاوه خودش فامیل وی نیز از طرف اشخاص متذکره اخطار های تلفونی دریافت کرده اند.

◀ در ماه جون سال 2005 جوزای 1384 شورای علمای افغانستان تحت ریاست فضل الهادی شینواری اعلامیه را در رابطه به محتویات غیر اسلامی در شبکه های تلویزیونی صادر نموده و از دولت تقاضا نمود تا در زمینه دست به عمل شود، مولوی قیام الدین کشاف سرپرست شورای علمای گفت که از دفتر ریاست دولت، وزارت داخله و اطلاعات و فرهنگ تقاضا نموده است تا محتویات تلویزیون ها را کنترل نمایند. معین نشراتی وزارت اطلاعات و فرهنگ در جواب این اعلامیه گفت "نظریات که شورا ارائه نموده است نماینده گی از خود ایشان مینماید، وزارت اطلاعات و فرهنگ نمیتواند نشرات تلویزیون ها را متوقف بسازد اگر کدام قلمی خلاف فرهنگ ما در تلویزیون ها به نمایش گذاشته میشود، کمسیون از سوی دولت موظف گردیده است تا از آن نظارت نماید".

◀ در همین ماه یعنی ماه جون یا جوزا دولت اقدام به ایجاد کمسیون ملی نشرات رادیو و تلویزیون نمود. این کمسیون که به اساس ماده 20 قانون رسانه ها ایجاد شده است متشکل از پنج عضو میباشد. این کمسیون صلاحیت دارد تا جواز برای رسانه ها بدهد، فریکونسی امواج را دیو و تلویزیون را معین نماید همچنان رهنمود برای مالکین رسانه های برقی تقدیم نموده و ناظر رعایت قوانین رسانه ها توسط رسانه میباشد. به گفته معین وزارت اطلاعات و فرهنگ سید حسین آغا فضل سنچارکی این کمسیون نسبت به کمسیون قبلی که قبلاً ایجاد شده بود بر قدرت بوده و کمسیون قبلی فعالیت های خویش را به این کمسیون گزارشدهی مینماید.

◀ به تاریخ 15 جون سال 2005 بیست و پنجم جوزای 1384 هجری شمسی رهبر گروهی که دسته از ژورنالیستان اینتالوی و یک افغان را در منطقه سرربی ولایت کابل در اوایل سال 2002 به قتل رسانیده بود دستگیر گردید. این شخص بعد از تبادل آتش با پولیس در سرربی که در 50 کیلومتری شرق شهر کابل قرار دارد، دستگیر شد.

◀ تلویزیون طلوع در جریان ماه می و جون مطابق جوزا و سرطان شمسی با فشارهای گوناگونی مواجه شد، برنامه خبری تحقیقاتی هفته وار به نام گزارش شش ونیم از طریق این تلویزیون به نشر میرسد در ماه می گزارش را به نشر رساند، که در یکی از این برنامه ها روی غصب ملکیت ها توسط افراد به شمول خاندان شاهی گزارش تهیه شده بود. به تعقیب تحقیقات، گزارشگران هریک دانشیار، قیام ونیکزاد- تماس های تیلیفونی تهدیدآمیزی دریافت نمودند که بعد از تعقیب شماره ها معلوم گردید که این تماس ها از طرف اشخاصی بوده است که برای خاندان شاهی کار میکنند.

◀ در جریان یک انتخابات که به تاریخ 17 و 18 ماه جون (27 و 28 ماه جوزا) در هوتل ستاره شهر کابل برگزار شد اساس انجمن آزاد ژورنالیستان افغانستان گذاشته شد، در این انتخابات 250 تن ژورنالیست از 34 ولایت افغانستان اشتراک کرده بودند، در روز اول این نشست اساس نامه این انجمن به تصویب رسید و در روز دومی رئیس، معاون و 21 تن از اعضاء کمیته رهبری انتخاب شدند. قابل یاد آوری است که از این قبل نیز چندین اتحادیه ژورنالیستان ایجاد شده بود.

◀ به تاریخ 10 سرطان 1384 (1 جولای 2005) سه خبرنگار، «روح الله انوری» و «شیرشاه همدرد» خبرنگاران رادیوی آزادی و «داکتر شعیب» عکاس آژانس اسوشیتدپرس هنگام تهیه گزارش از سقوط یک فروند هلیکوپتر نظامی آمریکایی در کنر، توسط نیروهای امنیت ملی دستگیر شدند. این خبرنگاران پس از سه روز تحت الحفظ به کابل منتقل شدند و در آنجا نیز از سوی نیروهای امنیتی مورد بازجویی قرار گرفتند که این وضعیت آنان را مجبور کرد تا در زندان دست به اعتصاب غذایی بزنند. آنان در مجموع 9 روز را در زندان نیروهای امنیت ملی گذراندند و مورد بازجویی قرار گرفتند. در همان زمان «اسدالله وفا» والی کنر در یک مصاحبه رادیویی اعلام کرد که نیروهای امنیتی که از کابل اعزام شده بودند، اقدام به دستگیری این ژورنالیستان کرده است. به دلیل پیامدهای نامطلوب احتمالی و همچنین عدم اجازه از سوی مسوولین رادیو آزادی خبرنگاران یادشده حاضر به گفتگو با دیدبان رسانه ها نشدند. به همین خاطر ما با مسوولین رادیوی آزادی تماس گرفتیم که «رزاق مأمون» مسوول بخش دری این رادیو طی یک گفتگو، دستگیری خبرنگاران یادشده را مغایر با قوانین و حقوق خبرنگاران و آزادی بیان دانست. رزاق مأمون علت اصلی دستگیر این خبرنگاران را شک نیروهای امنیتی مبنی بر اینکه گویا طالبان قصد داشتند فیلم ویدیویی را که از جریان سقوط هلیکوپتر آمریکایی تهیه کرده بودند، توسط این خبرنگاران به رسانه های همگانی انتقال دهد، دانست. اما به گفته مأمون این موضوع صحت نداشته و هیچ ارتباطی از سوی این خبرنگاران راجع به فیلم ویدئویی ادعا شده با طالبان در کار نبوده، چنانکه این موضوع پس از تحقیقات توسط نیروهای امنیت ملی نیز ثابت گردید. رزاق مأمون تأیید کرد که خبرنگاران یادشده در ساعات اولیه دستگیری در یک کلبه تنگ و در هوای بسیار گرم بدون آب و غذا نگهداری شده بودند و فشار گرما و نبود آب منجر به بی هوشی یکی از آنان شده است. مأمون همچنین عدم عذرخواهی دولت در ارتباط به گرفتاری بدون دلیل این خبرنگاران را مایه تأسف دانست.

◀ به تاریخ 5 جولای 2005 چهاردهم سرطان 1384 یک تن از خبرنگاران خبرگزاری پژواک حبیب الرحمن ابراهیمی هنگام مصاحبه و تهیه گزارش از اعتصاب غذایی «صدیق افغان» توسط افراد امنیتی دروازه دخولی اداره امور ریاست جمهوری مورد تهدید قرار گرفت. صدیق افغان رئیس و بنیانگذار مرکز تحقیقاتی ریاضی فلسفی جهان در کابل، از دو روز قبل از این حادثه در اعتراض به چاپ نشدن کتابهایش توسط دولت و غیر فعال بودن لابراتوارهایش، در دروازه دخولی ارگ ریاست جمهوری دست به اعتصاب غذا زده بود. به گفته ابراهیمی زمان که او میخواست از شعارهای صدیق افغان عکسبرداری کند، توسط افراد امنیتی ارگ، در غرفه نگهبانی دروازه به مدت نیم ساعت زندانی گردید. نیروهای امنیتی با رفتار خشن و توهین آمیز، کمره عکاسی خبرنگار مذکور را گرفته و پس از اینکه عکس های روی حافظه آن را پاک کردند، او را با خشونت از غرفه بیرون انداخته و تهدید کردند که دیگر به آنجا برنگردد.

◀ به تاریخ 6 جولای سال 2005 پانزدهم سرطان 1384 رادیو وطندار به کمک موسسه انترنیوز به نشرات خود آغاز نمود، به گفته محمد ضیابومیا مدیر مسئول رادیو وطندار، این رادیو برخلاف سایر رادیو ها برنامه های تولیدی نداشته بلکه تنها به نشر صدای مردم که از طریق تلفون با رادیو وصل میشوند میپردازد.

◀ کامران میرهزار نویسنده، شاعر و مدیرمسئول هفته نامه «چای داغ» به تاریخ 13 جولای 2005 بیست و دوم سرطان 1384 حوالی ساعت 12 هنگامی که از حرکت خلاف مقررات ترافیکی چند موتر لندکروزر دارای شیشه سیاه که باعث ایجاد راه بندان و ازدحام سنگین ترافیکی در چهار راه زنبق شهر کابل شده بود، عکس می گرفت، توسط نیروهای امنیتی دارای لباس شخصی دستگیر شد و در ملاء عام مورد توهین و تهدید و لت و کوب قرار گرفت. بنا به گفته کامران میرهزار در روز حادثه نیروهای امنیتی که وی را بازداشت کرده بودند، بارها تهدید کردند که در صورت پرس و جوی زیاد راجع به دستگیری اش وی را تحویل نیروی های آمریکایی خواهند داد تا او را به زندان پایگاه هوایی بگرام منتقل کنند. کامران میرهزار به دیدبان رسانه ها شرح داد که نیروهای امنیتی در ابتدا تصور کردند که من یک ژورنالیست خارجی هستم، به همین دلیل با احترام و مهربانی با من برخورد کردند. اما پس از اینکه من کارت خبرنگاری ام را به آنها ارائه کردم و مشخص شد که من یک افغان هستم، آنها با توهین و تحقیر عنوان کردند که موهای دراز (موهای کامران میرهزار بلند می باشد) به تو نمی آید و شروع به لت و کوب کردن من کردند.

◀ به تاریخ 14 جولای 2005 بیست و سوم سرطان 1384 دو کارمند تلویزیون آئینه به نام های «پرویز شمال» گزارشگر و «بشیر عاصم» فیلمبردار در چهار راه زنبق کابل که در نزدیکی دفاتر مهم سازمان های بین المللی و ارگ ریاست جمهوری قرار دارد، از سوی نیروهای امنیتی مستقر در این چهار راه تهدید و مورد لت و کوب قرار گرفتند. گفته پرویز شمال یکتن از این خبرنگاران لت و کوب آنها زمانی آغاز شد که از حالت وخیم مریضی یک زن که در ازدحام ترافیکی در یک موتر گیر مانده بود و با وجود التماس اقاربش اجازه رفتن به طرف شفاخانه برای موتر حامل شان داده نمیشد زیرا، راه برای عبور چند عراده موتر شیشه سیاه مسدود گریده بودفلم برداری میکردند.

◀ به تاریخ 17 جولای 2005 مطالعات که توسط «نی» (موسسه حمایت کننده رسانه های آزاد افغانستان) صورت گرفته بود، نشان می داد که 54% گزارشگران رادیوها برای گزارشدهی از جریان انتخابات ریاست جمهوری که برگزار شد بود، مورد تهدید قرار گرفته بودند. این تحقیق نشان می دهد که در 70% اعمال خشونت و تهدید بر ضد خبرنگاران از سوی جنگسالاران و مقامات محلی دولت صورت می پذیرد که در نتیجه آن ژورنالیستان به صورت گسترده به خودسانسوری روی آورده اند.

◀ به تاریخ 6 اگست 2005 پانزدهم اسد 1384 به ابتکار کمیسیون رسانه های انتخابات و با کمک مالی موسسه «آسیا فونديشن» و با کمک اجرایی و میزبانی موسسه نی - حمایت کننده رسانه های آزاد افغانستان همایشی تحت عنوان «سمینار سراسری رسانه های صوتی و تصویری» در دفتر انترنیوز برگزار گردید. در این سمینار که چهار روز به طول انجامید و مدیران رسانه های صوتی و تصویری پایتخت و مدیران 29 رادیوی محلی تحت پشتیبانی انترنیوز در آن شرکت داشتند، روی موضوعت چون تهیه و تولید تبلیغات و دادن وقت مساوی برای کاندیدان ولسی جرگه و شوراهای ولایتی در رسانه های همگانی و نحوه پرداخت پول توسط موسسه نی، ایشیا فونديشن و کمیسیون رسانه های انتخابات به این رسانه ها در مقابل نشر و تولید اعلانات کاندیدها بحث و بررسی صورت گرفت.

◀ به تاریخ 13 ماه اگست سال 2005 بیست و دوم ماه اسد ورکشاپ های در مرکز ژورنالیزم بین المللی در هرات، بامیان و خوست برگزار گردید، به نقل از خبرگزاری پژواک این ورکشاپ های دو هفته ای توسط مرکز ژورنالیزم بین المللی و با همکاری آسیا فونديشن Asia Foundation در ولایات فوق الذکر راه اندازی شده بود. در این ورکشاپ ها که به منظور پوشش بیطرفانه و متوازن پروسه انتخابات پارلمانی و سروی نمونه ای از مشکلات موجود مردم توسط ژورنالیستان و انعکاس آن

در مطبوعات و رسانه های داخلی دایر گردید بود، از هر ولایت (هرات، بامیان و خوست) پانزده تن از خبرنگاران زن و مرد از رسانه های صوتی- تصویری و چاپی (دولتی و غیر دولتی) اشتراک کرده بودند.

◀ به تاریخ 14 ماه اگست سال 2005 بیست و سوم اسد 1384 تلویزیون و رادیویی خصوصی «آریانا» در کابل نشرات خود را آغاز کرد. در راستای توسعه رسانه های خصوصی در افغانستان، آریانا چهارمین چینل تلویزیونی خصوصی بود که نشرات خود را در کابل و همزمان در شهرهای بزرگ افغانستان مانند مزار شریف، هرات و کندهار آغاز کرده بود.

◀ **رادیویی خصوصی بامیان از طرف مقامات دولت نامهء اخطاریه دریافت کرد.**
به گفتهء علی عرفان رئیس رادیوی بامیان به تاریخ 17 اگست بیست و ششم ماه اسد 1384 از سوی رئیس رادیو و تلویزیون بامیان که به تازگی از سوی وزارت اطلاعات، فرهنگ و توریسم در این ولایت منصوب گردیده، مکتوبی را دریافت کرد که از این رادیو می خواهد جواز نشراتی اش را به رویت ریاست رادیو و تلویزیون بامیان برساند. و چنانچه مهلت مجوزش تمام شده است حق فعالیت ندارد. همچنین ریاست یاد شده در یک مکتوب دیگر از رادیو بامیان می خواهد که ظرف چند روز نام رادیویش را از «رادیو بامیان» تغییر دهد و نام دیگری را بر آن بگذارد که کلمهء بامیان در آن نباشد. چرا که دولت می خواهد رادیو و تلویزیون دولتی را به نام بامیان در این ولایت فعال نماید. از طرف دیدبان رسانه ها موضوع ذکر شده با معین نشراتی وزارت اطلاعات و فرهنگ حسن سانچارکی در میان گذاشته شد و وی گفت ریاست رادیو و تلویزیون بامیان این حق را ندارد تا رادیو بامیان را وادار به تغییر نامش سازد.

◀ بخش ساحوی زون غرب کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان به تاریخ 21 اگست سال 2005 سی اسد 1384 سمیناری برای بررسی رابطه حقوق بشر و خبرنگاری در شهر هرات برگزار کرد. در این سمینار سه روزه که برای 30 تن از ژورنالیستان رسانه های مختلف خبری و محصلین ژورنالیزم در سطح زون غرب (هرات، بادغیس، فراه و غور) برگزار گردیده بود، مسابلی چون وجود رابطه عمیق بین ژورنالیزم و حقوق بشر، گزارشدهی صحیح از تخطی موازین حقوق بشر، توضیح سابقه تاریخی تدوین اسناد بین المللی و وظایف و تشکیلات آن، بررسی مقایسوی اعلامیهء جهانی حقوق بشر و فصل دوم قانون اساسی افغانستان مورد بحث قرار گرفت.

◀ برای اولین بار چهل تن افسر آموزش دیده در تمام قول اردوی های کشور به حیث مسئولین مطبوعاتی کار خواهند کرد. این افسران وزارت دفاع بعد از 16 روز آموزش توسط استادان آمریکایی، به تاریخ 6 سنبله 1384 (28 اگست 2005) از کورس امور عامه در مرکز تربیهء اردوی ملی کابل (KMTC) فارغ گردیدند. در این کورس افسرانی از سراسر کشور اشتراک نموده بودند و به آنان آموزش داده شد که در جریان وظایف شان با ارگان های مطبوعاتی داخلی و خارجی در تماس باشند تا بدانند که مطبوعات کشور و بویژه مطبوعات و رسانه های کشورهای دیگر در رابطه به اردوی افغانستان چی میگویند. دگرمن کویر (KOEHR) یکی از استادان این کورس گفته است: "امیدوار هستم که این افسران بعد از فراغت، مسئولیت های شان را به شکل صادقانه به خاطر تقویت اردوی افغانستان و آرامی مردم این کشور انجام دهند.

◀ به تاریخ 2 ماه سپتامبر 2005 یازدهم سنبله 1384 عزت الله خواب مدیر مسئول مجلهء مینه و گزارشگر آژانس خبری پژواک در ولایت ننگرهار از توسط افراد نامعلوم از داخل شهر جلال آباد رپوده شد که بعد از سپری شدن 6 روز آقای خواب در منطقه ثمرخیل ولایت ننگرهار در حالت بیهوشی پیدا شد. **خواب** در آخرین شماره مجله مینه که قبل از اختطاف وی چاپ شده بود مطلب انتقادی را تحت عنوان (دکتوری و اکمنانو نن او پرون) به نشر سپرده بود که سبب ناخوشنودی بعضی از اشخاص و گروه ها گردید.

گزارش گران آژانس خبر رسانی صدای افغان از طرف مسئولین امنیتی مورد لت و کوب قرار گرفتند. به ادعا محمد سالم وحدت و روح الله جلالی دو تن از خبرنگاران آژانس خبر رسانی صدای افغان زمان که آنها میخواستند از جریان محفل که در تالار لیسه امانی به مناسبت روز جهانی سواد مطابق 8 سپتامبر 2005، 17 سنبله 1384 با حضور رئیس دولت برگزار میشد گذارش تهیه کنند، توسط محافظین امنیتی رئیس جمهور که مربوط ریاست ده امنیت ملی است لت و کوب شدند و برای مدت 8 ساعت تحت بازداشت قرار گرفتند. روح الله جلالی گفت ((آنها 7 نفر بودند که مرا لت و کوب کردند روی و سرم صدمه دیده و زیاد درد میکرد)). و محمد سالم وحدت گفت ((من کارت خود را نشان دادم، ولی آنها قبول نکرده و میگفتند که تو القاعده هستی و عکس ما را به بن لادن میبری)). در همین مورد سید آقا حسین سانچاری معین نشراتی وزارت اطلاعات و فرهنگ در یک مصاحبه اختصاصی به دیده بان رسانه ها گفت که ما کوششهای زیادی در این راستا کرده ایم و همین سعی و تلاش ما است که اکثر خبرنگاران کار خود را به آسانی اجرا می کنند. آقای سانچاری افزود که ما نشستی داشتیم با مسئولین وزارت داخله، وزارت دفاع، ریاست امنیت ملی، نماینده اتحادیه سرتاسری ژورنالیستان و نماینده های رسانه های گروهی و در حضور آن ها موضوع را مطرح ساختیم تا ایشان زیادتیر بالای افراد خود کار بکنند و به آن ها بفهماند تا با خبرنگاران برخورد زشت نکنند. به گفته معین نشراتی وزارت اطلاعات و فرهنگ این نشست ها در آینده نیز ادامه خواهد یافت.

به تاریخ 14 سپتامبر سال 2005 بیست و سوم سنبله 1384 محمد تقی سراج مدیر مسئول ماه نامه بامیان و بسیر سیرت فلم بردار موسسه کابل فلم در مربوطات ولایت نورستان از طرف اشخاص ناشناس اختطاف شدند. که ایشان بعد از سپری نمودن 6 روز بدون رسیدن کدام خساره نی به ایشان موفق به فرار از دست اختطاف کننده ها شدند. این خبرنگاران از طرف کابل فلم جهت تهیه فلم مستند از جریان مبارزات انتخاباتی یکی از کاندیداهای طبقه انانث (خانم حوا علم نورستانی) استخدام شده بودند.

نی موسسه حمایت کننده رسانه های آزاد افغانستان که از حدود یک سال به این طرف در عرصه حمایت از رسانه ها در افغانستان فعالیت می کند، در جریان سال 1384 برنامه های آموزشی خبرنگاران را نیز راه اندازی نموده است. این برنامه ها که به همکاری انترنیوز اروپا و به کمک مالی اتحادیه اروپا EC و موسسه همکاری های انکشافی بین المللی ایالات متحده امریکا USAID از حدود پنج ماه به این طرف راه اندازی شده است، تا آخر این سال بصورت گروهی حدود 750 تن از خبرنگاران را از سراسر افغانستان در رشته های: برنامه های ویندوز و ویرایش دیجیتالی (Windows XP & Cool Edit)، برنامه وورد (Word)، خبرنگاری ابتدایی، خبرنگاری پیشرفته، جنسیت (Gender)، مدیریت (Management)، انکشاف تجارت (Business Development)، حقوق بشر (Human Rights)، مخدرات و صحت روانی (Drugs & Mental Health)، مسایل خانواده گی (Family Planning)، لسان پشتو، لسان انگلیسی، تولید برنامه های رادیویی (Production) آموزش داده است.

برنامه های آموزشی نی به دوشکل نظری و عملی در نظر گرفته شده است.

مسعود قیام تهیه کننده برنامه گزارش شش ونیم در تلویزیون طلوع به کمیسیون بررسی تخطی رسانه ها احضار شد و مورد باز پرس آنها قرار گرفت. گزارش شش ونیم که شکل تحقیقی دارد و توسط مسعود قیام و همکارانش تهیه میشود، موضوعات مختلف را تحقیق میکند که در یکی از برنامه های شان موضوع شخصیت و درایت کاری و صلاحیت علمی شخص قاضی القضاة و فساد قضائی در افغانستان را با در میان گذاشتن با بعضی از کارشناسان و علمانی دینی به بررسی گرفته بود. در یک بخش از گزارش شش ونیم بدون آن که گوینده از کسی نقل قول کند گفته بود (مشکل در نظام قضائی بیشتر از آن است که شکایت صورت میگیرد) بعد از نشر این برنامه ستره محکمه با فرستادن مکتوب به کمیسیون بررسی تخطی رسانه ها، تلویزیون طلوع و شخصاً مسعود قیام را متهم به توهین به مقام رئیس ستره محکمه کرد. مسعود قیام در مصاحبه با دیدبان رسانه گفت که وی به کمیسیون بررسی تخطی رسانه ها دو بار احضار شد و در اخیر به اساس مکتوبی که به لوی خرنوالی ارسال شده بود هویدا گردید که در گزارش شش ونیم صرف، نظریات مصاحبه شونده ها نشر شده که این عمل تخطی پنداشته نمیشود.

وی افزود آنها (مسعود قیام و تلوزیون طلوع) هیچ تخطی را مرتکب نشده اند. ولی رحیم الله سمندر رئیس انجمن آزاد ژورنالستان افغانستان و یکی از اعضای کمیسیون بررسی تخطی رسانه ها در مصاحبه با دیدبان رسانه ها گفت که در گزارش متذکره واقعاً از طرف مسعود قیام داوری صورت گرفته بود و مقامات ستره محکمه را متهم کرده بود، سمندر افزود "به اساس اصول ژورنالیزم خیر نگار نمیتواند نظر شخصی خود را در گزارش خود بگنجاند پس واقعاً تخطی صورت گرفته بود"، به گفته سمندر کمیسیون بررسی تخطی از قانون رسانه ها با در نظر داشت این که مسعود قیام یک خبرنگار جوان است و کم تجربه همایش کمک کردند.

◀ به تاریخ اول اکتوبر 2005 نهم میزان 1384 رئیس هیئت تحریر ماه نامه حقوق زن و یکی از کاندیداهای ولسی جرگه یا مجلس عوام برای ولایت کابل، علی محقق نسب به اتهام اهانت به اسلام و ارتداد از طرف نیروهای امنیتی بر اساس تقاضای مشاور رئیس جمهور در امور دینی (محمی الدین بلوچ) و بعضی از علمانی دینی شیعه بازداشت شد و تحت محاکمه قرار گرفت و بلاخره به دو سال زندان محکوم شد. اما علی محقق نسب از ابتدا در اعتراض به این اقدام گفته است که هیچ چیزی از نوشته های او دال بر " اهانت به اسلام " نیست (آقائی محقق نسب در شماره 7 ماه نامه حقوق زن در مقاله تحت عنوان زن و ارتداد موضوع تغییر دین و یا ارتداد را مورد بحث قرار داده و چنین نظر داده بود که از نگاه اسلام ارتداد حرام است اما جرم نیست) و حکم محکمه مرافعه ولایت کابل را نپذیرفت و خواستار تجدید نظر در مورد اتهام وارده به او شد. سید آقا حسین ((سانچارکی)) معین نشراتی وزارت اطلاعات و فرهنگ طی مصاحبه با دیدبان رسانه ها گفت که آن ها از همان آغاز بازداشت محقق نسب خواستار رهائی ایشان شدند. و همچنان انجمن آزاد ژورنالستان افغانستان به ریاست رحیم الله سمندر نیز از همان شروع با انتشار اعلامیه های خواستار رهائی آقای محقق نسب از زندان شده و تاکید میکرد که این دوسیه باید از مجرای قانونی آن یعنی کمیسیون بررسی تخطی های مطبوعاتی بررسی گردد. کنفرانس مطبوعاتی که از طرف هواخواهان محقق نسب در مرکز بین المللی مطبوعات دایر شده بود که در آن سخن رانی های از جانب طرف داران محقق نسب ایراد شد و همچنان در اخیر این کنفرانس رحیم الله سمندر رئیس انجمن آزاد ژورنالستان افغانستان از موارد متعدد برخورد زشت مقامات قضائی در جریان جلسه اول محکمه یاد آوری نمود. بعد از دایر شدن جلسه دوم محکمه به تاریخ 18 اکتوبر محقق نسب را در کمیسیون بررسی تخطی از رسانه ها حاضر کردند. اما وی که قبلاً به اتهام ارتداد به دو سال زندان محکوم شده بود در محکمه دوم مدت زمان زندانش به شش ماه تقلیل یافت، و به شرط ضمانت آزاد شد.

◀ در کوششی برای از بین بردن پوهنخی ژورنالیزم پوهنتون کابل، شورای علمی پوهنتون کابل به تاریخ 29 نوامبر 2005 هشتم قوس 1384 هجری شمسی فیصله کرد تا تعداد پوهنخی های پوهنتون کابل را کاهش دهد و تعداد آنها را از 13 به 6 یا 8 پوهنخی تقلیل دهد. که به تعقیب آن موضوع ادغام پوهنخی ژورنالیزم با یکی از پوهنخی های مماثل مطرح شد و این موضوع با استادان پوهنخی ژورنالیزم در میان گذاشته شده و نظر ایشان خواسته شد، که به گفته عزیز احمد فانوس یک تن استاد این پوهنخی تمام استادان پوهنخی ژورنالیزم با این موضوع مخالفت جدی خود را ابراز داشته اند، اما باز هم مقامات بالائی پوهنتون به این نظریات آنان وقعی نه نهاده و به تاریخ 29 دسامبر 2005 هشتم جدی 1384 هجری شمسی در شورای علمی پوهنتون کابل فیصله شد که پوهنخی هنرهای زیبا و پوهنخی ژورنالیزم در ساختار و ترکیب پوهنخی ادبیات قرار گیرد و در عین حال فیصله شد که تعداد دیپارتمنت های پوهنخی ژورنالیزم تقلیل یابد. که در مقابل آن بلاخره به تاریخ 28 جنوری 2006 هشتم دلو 1384 هجری شمسی شورای ملی (پارلمان) افغانستان این تصمیم ریاست پوهنتون کابل را تحت سوال قرار داده و اتخاذ این چنین تصمیم را از صلاحیت های شورای ملی خواندند.

◀ خبرنگار آژانس خبری پژواک در ولایت بغلان شیر محمد جهش از طرف قوماندان امنیه آن ولایت جنرال میر علم مورد تهدید و توهین قرار گرفته و به او اخطار داده شد که اگر در آینده گزارش های او حسب دلخواه مقامات نباشد او را به زندان خواهد افگند. شیر محمد جهش میگوید " این تنش زمان ایجاد شد که انفجاری در مربوطات ولایت بغلان رخ داد و من جهت تهیه گزارشی به قوماندانی امنیه مراجعه

نمودم اما آنها در جواب من گفتند که هیچ انفجار رخ نداده و برای ما معلومات نرسیده پس من هم به تیم بازسازی ولایتی یا PRT در تماس شده و معلومات لازم را از آنها به دست آوردم و در آخر گزارش خود اضافه نمودم، که تا زمان تهیه گزارش مذکور مسئولین قوماندانی امنیه و ولایت بغلان از این موضوع خبر نداشتند. زمانی که این گزارش نشر شد قوماندان امنیه ولایت بغلان به افراد خود گفته بود که بروید و نویسنده این گزارش را کش کش کده این جا بیاوید". وقتی که دیدبان رسانه ها با جنرال میر علم قومندان امنیه ولایت بغلان در تماس شد وی این ادعای جهش را تکذیب کرده و گفت " که ما هرگز با خبرنگاران رویه بد نمی کنیم زیرا ما آنها را همکار خود در تأمین امنیت میدانیم "

خبرنگار تلویزیون آریانا و حیدپیکان و فلم بردار آنان حامد سادات به تاریخ 12 دسامبر سال 2005 بیست و یک ماه قوس 1384 هجری شمسی زمانی که از جریان مظاهره دست فروشان در ساحه فروشگاه شهر کابل مصروف تهیه گزارش بود، مورد توهین، تحقیر و لت و کوب نیروهای امنیتی مربوط حوزه دوم امنیتی پولیس و قطعه و اکنش سریع وزارت امور داخله قرار گرفت و از ساحه بیرون رانده شدند، به گفته و حید پیکان " یکی از منسوبین که لباس پولیس را نیر به تن داشت حرف خیلی ها رکیک و دشنام های نثار ما کرد که به هیچ صورت زبیده یک چنین شخص که در آن موقف قرار داشت، نبود".

روز افتتاح شورای ملی نهم ماه دسامبر سال 2005 میلادی، بیست و هشتم قوس 1384 هجری شمسی اکثر شهر و ندان کابل در مجموع و به خصوص خبرنگاران با مشکلات فراوان مواجه شدند تعمیر شورای ملی در جوار وزارت تجارت در ساحه کارته سه ناحیه هفتم قرار دارد اما نیروهای امنیتی تقریباً جاده های تمام شهر را بر روی عبور و مرور عراده جات مسدود نموده بودند و از ساحه دهمزنگ به طرف تعمیر شورای ملی حتی افراد را با پای پیاده نیز اجازه نمی دادند. که این مزاحمت شامل حال خبرنگاران که کارت حضور در جلسه افتتاح شوری ملی را نیز با خود داشتند میشد و زمانی که خبرنگاران با مشکلات فراوان به مقر شورای ملی رسیدند در آن جا نیز با برخورد زشت موءظفین امنیتی روبرو شدند که این برخورد زشت توسط فلم بردار تلوزیون آئینه تصویر برداری شده و نشر شد. رئیس دارالانشاء شورای ملی عزیزالله لودین در این مورد به دیدبان رسانه ها گفت که این درست است که تأمین امنیت شورای ملی مربوط دارالانشاء میشود اما این برخورد زشت با خبرنگاران در داخل شورای ملی نه بلکه در خارج از محوطه شورای ملی صورت گرفته است که در آنجا نیروهای مربوط وزارت داخله حضور داشتند. رحیم الله سمندر رئیس انجمن آزاد ژورنالیستان افغانستان و عضو کمیسیون بررسی تخطی رسانه های مطبوعاتی دریک مصاحبه با دیدبان رسانه ها گفت " در روز افتتاح شورای ملی خبر نگاران به مشکلات فراوان روبرو شدند، از طرف نیروهای امنیتی لت و کوب شده، حتی موترهای شخصی شان از طرف پولیس گرفته شده و بدون اجازه شان استفاده شده است و مهم تر از همه آنها گذاشته نمی شدند تا به درستی به معلومات دست یابند" سمندر افزود " تمام ژورنالیستان دریک اطاق انداخته شده بودند که قرار بود در آنجا صدا و تصویر در اختیار شان گذاشته شود اما صرف تصویر وجود داشت و صدا نه. به گفته سمندر مسئولین دارالانشاء پارلمان برای ژورنالیستان مشکلات ایجاد کرده بودند تا آنها به صورت متوازن به معلومات دسترسی حاصل نکنند، سمندر افزود " در روز افتتاح شورای ملی مسئولین برای خبرنگاران اجازه نمی دادند تا به سالون جلسات داخل شوند و صرف سه نفر را به نماینده گی از رسانه های صوتی، تصویری و چاپی راه دادند که به داخل تالار بروند که، به هیچ صورت آنها نمایندگی از دیگران کرده نمیتوانستند. و جایگاهی که برای خبرنگاران انتخاب شده بود نیز مناسب آنها نبود که از آنجا بتوانند به خوبی معلومات را به دست آورند. عزیزالله لودین رئیس دارالانشاء شورای ملی بروز این مشکلات را تائید نموده و آن را جزئی خوانده و گفت که " چون وسائل صوتی، تصویری را ما جدیداً نسب کرده بودیم و تجربه استفاده از آن را نیز نداشتیم بناءً برای مدت زمان کوتاهی صدا در مرکز مطبوعاتی وجود نداشت " و در مورد این که چرا خبرنگاران را اجازه حضور در داخل تالار نمی دادند گفت " تا جایی که امکانات و گنجایش بود و تا جایی که میفهمیدیم که خبرنگاران مزاحم مهمانان و وکلا نمیشوند و نظم را بر هم نمی زنند به آنها اجازه حضور در داخل تالار را گروپ وار و به شکل متناوب دادیم.

باز هم در روز افتتاح شورای ملی به تاریخ 19 دسامبر 2005 بیست و هشتم قوس 1384 محمد صابر فهیم خبرنگار رادیو سلام و وطندار از طرف موعظفین امنیتی مربوط پولیس ملی آزار و اذیت شد و مورد توهین و تحقیر قرار گرفت و برای ساعت ها در حالی مانع رفتن او به محل وظیفه اش شد که کمتر از 100 متر با آن فاصله داشت البته قابل یاد آوری است که دفاتر رادیو سلام و وطندار در ساحه کارته سه کابل در 200 متری تعمیر شورای ملی قرار دارد.

به فردای آن روز یعنی به تاریخ 20 دسامبر 2005 بیست و نهم قوس 2005 یک بار دیگر صابر فهیم و میرویس جلالزی خبرنگاران رادیو سلام و وطندار در 50 متری دفتر مورد توهین و تحقیر نیروهای پولیس قرار گرفتند.

به تاریخ 21 دسامبر سال 2005 سی ام ماه قوس 1384 هجری شمسی زمانی که موتر حامل 5 تن خبرنگاران رادیو سلام و وطندار در ساحه ده کیبک ناحیه یازدهم شهر کابل در حال حرکت بود از طرف افراد وابسته به امر پیژند قوندانی امنیه و ولایت کابل جنرال حبیب خان کوچی متوقف گردیده و در ایور موتر متذکره مورد توهین و لت و کوب قرار گرفته و به حوزه یازدهم امنیتی سپرده شدند که بعد از دو ساعت توقیف آزاد شدند، زمان که دیدبان رسانه ها در مورد از حبیب خان کوچی دلیل این واقعه را پرسید وی با رد این که در ایور لت و کوب کرده باشد گفت که ما هر چه هارن دادیم اما در ایور به آن انتاعی نکرد و در عین حال موتر متذکره نمبر پلیت و اسناد ترافیکی نداشت بناً چون متوقف ساختن این چنین عراده جات یکی از وظایف ما است ما آن ها را به حوزه یازدهم پولیس تسلیم نمودیم. اما زمان که دیدبان رسانه ها در این مورد از مسئولین حوزه یازدهم امنیتی جویای معلومات شد سمونوال شاولی تمنا امر این حوزه از نبودن نمبر پلیت موتر متذکره و عدم موجودیت اسناد هیچ چیزی نه گفته و افزود " به مجرد که ما دانستیم که ایشان خیر نگار هستند آنها را آزاد کردیم. سید مخدوم رهین وزیر اطلاعات ، فرهنگ و توریزم و رئیس کمیسیون بررسی تخطی رسانه ها در مورد مشکلات که توسط نیروهای امنیتی برای خبرنگاران خلق میشود گفت که ما از نیرو های امنیتی خواهش می کنیم تا خبرنگاران را در راستای اجراء وظایف شان همکاری نموده و آنها را همکار در تأمین امنیت بدانند.

خبر نگار رادیو سولی پیغام به نام میوند در اثر انفجار مواد منفلقهء جابجا شده در کنار سرک در نزدیکی ولایت خوست کشته شد (رادیو سولی پیغام یا پیام صلح به تاریخ 2004/1/23 میلادی 2/11/1383 هجری شمسی به کمک مالی موسسه انترنیوز در ولایت خوست ایجاد شده است) . ظاهر شاه انگار مسنول رادیوی سولی پیغام در مصاحبهء با دیدبان رسانه ها گفت مواد انفجاریه که در کنار سرک در یک بوجی جواری در منطقه حیدر خیل چهار کیلومتری شهر خوست جابجا شده بود منجر به شهادت میوند گردید. ظاهر شاه انگار افزود که مواد انفجاری اصلاً جهت ترور یک جنرال نظامی (خیال باز شیرزی قومندان سابق فرقهء 25 دی دی آر شده ولایت خوست) جابجا شده بود و مرحوم میوند تصادفاً در اثنای انفجار در محل حاضر شده بود و این موضوع را رد کرد که مواد انفجاریه خاصاً برای کشتن این خبر نگار جا به جا شده بوده است. قابل یاد آوریست که در این انفجار 3 تن از محافظین آقائی شیرزی نیز زخمی شدند و موتر شان تخریب گردید .

به تاریخ اول جنوری سال 2005 یازدهم جدی 1384 خبرنگار تلوزیون الجزیره ولی الله شاهین ، فلمبردار سید ناصر و در ایور محمد آغا از طرف عساکر نیروهای ائتلاف در ساحه وزیر محمد اکبرخان زمانی که در نزدیکی مرکز مطبوعاتی این نیروهای مصروف فلمبرداری و تهیهء گزارش بودند دستگیر شده و اضافه تر از یک ساعت در زیر بارش برف در هوای سرد تحت باز جویی و تحقیقات قرار گرفتند به گفتهء محمد صدیق فراموش مدیر اداری تلویزیون ماهوارهء الجزیره در کابل، کمره اسناد و مدارک شان ضبط شده و بعداً به حوزه دهم امنیتی پولیس تسلیم داده شدند. سخن گوی نیروهای ائتلاف در کابل مایک کودی دلیل باز داشت خبرنگاران الجزیره را تصویر برداری از ساحات ممنوعهء که لوحه ئی منع عکاسی در آنجا نصب بوده و تصویر برداری از چهره های عساکر نیروهای ائتلاف که در حال عیار نمودن اسلحهء شان بودند خواند . کودی افزود چون فلم برداری و نشر این چنین

تصاویر به اساس قوانین جهانی گزارش دهی منع است بناءً نیروهای ما آنها را باز داشت و به نیروهای امنیتی افغانی تسلیم کردند، سخن گوی نیروهای انتلاف این ادعای تلویزیون الجزیره را که خبرنگاران آنها را در زیر بارش برف و هوای سرد برای مدت زمان طولانی تحت بازجوی قرار گرفته اند رد کرد . اما محمد صدیق فراموش ادعای تصویربرداری ساحات ممنوعه را رد کرده گفت که گزارشگران ما 50 متر دورتر از لوحه منع تصویربرداری قرار داشتند. مسئولین حوزه دهم پولیس ولی الله شاهین و همکارانشان را بعد از چهار ساعت توقیف آزاد کردندقابل یاد آوری است که کمره و غیره وسایل خبرنگاران تلوزیون عرب زبان الجزیره یک هفته بعد از این واقعه دوباره برایشان مسترد گردید.

◀ کمیون بررسی تخطی رسانه ها در جلسه ئی مورخ 19 جنوری سال 2005 29 جدی 1384 تلویزیون خصوصی افغان را به دلیل نشر برنامه های خلاف اخلاق عمومی مبلغ 50000 افغانی جریمه کرد. وزیر اطلاعات، فرهنگ و توریسم و رئیس کمیون بررسی تخطی رسانه های مطبوعاتی در یک مصاحبه با دیدبان رسانه ها گفت که ما قبلاً تمام تلویزیون ها را متوجه ساخته بودیم که از نشر برنامه های که خلاف عرف، عادات و اخلاق عمومی جامعه باشد پرهیز کنند. اما تلویزیون افغان این هشدار های ما را نادیده گرفت. سید مخدوم رهین در مورد این که کدام برنامه مشخص تلویزیون افغان حاوی مواد غیر اخلاقی بود جواب نداد. احمد شاه افغانزی رئیس تلویزیون افغان این فیصله کمیون بررسی تخطی رسانه ها را غیر قابل پذیرش و یک عمل پلان شده سیاسی خوانده و گفت که این فیصله در غیاب آنها صورت گرفته و هیچ گونه توضیحی برای آنها داده نشده است. افغانزی گفت " همچنان افغانزی این را نیز یاد آور شد که کمیون بررسی تخطی از قانون رسانه ها صلاحیت جریمه کردن تلویزیون و یا کدام رسانه دیگری را ندارد، و آن را نپذیرفت که بالاخره این موضوع به محکمه کشانیده شد که در جریان محکمه افغانزی شخصاً به دفاع از خود پرداخت. که در نتیجه محکمه دیوان امنیت عامه ولایت کابل تلویزیون افغان را محکوم به پرداخت 70000 افغانی جریمه نقدی کرد. این حکم محکمه از طرف احمد شاه افغانزی پذیرفته نشد و این مسئله به محکمه دوم یعنی استیناف احاله شد.

◀ خلیل رومان مشاور ریاست دفتر رئیس جمهور کرسی که در عین حال به حیث یکی از گرداننده گان تلویزیون طلوع نیز کار میکرد به دلیل مزاحمت های که در جریان وظیفه دولتی اش برایش خلق شده بود مجبور به استعفا پست دولتی اش شد، به گفته رومان نظریات آزاد و انتقادات نشر شده ئی او و کار او در تلویزیون طلوع بر اطرافیان رئیس دولت گران آمده بناءً آنها خواستند که با یک دسپسه و توطئه او را کنار بگذارند. رومان میگوید " یکی از روز ها که من میخواستم با موتر خود به محل وظیفه خود که قصر گلخانه بود بروم، کارتی که به رویت آن من اجازه داشتم تا به محل وظیفه با موتر خود را برسانم از طرف مسئولین امنیتی دهن دروازه گرفته شد که بعد از چندین روز دوباره توانستم آن را پس بگیرم اما باز هم بار دیگر چند روز بعد مسئولین امنیتی از داخل شدن شخص خود من به صوب وظیفه ام ممانعت کردند و برای ساعت ها در هوای سرد زمستان منتظرم ساختند که بالاخره حوصله من سر رفت و به منزل خود برگشته و استعفا دادم ". جاوید لودین رئیس دفتر ریاست دولت بروز مشکلات برای خلیل رومان را تائید کرده گفت که مشکلات خلق شده به اندازه نبود که خلیل رومان مجبور به استعفا گردد.

◀ به تاریخ 9 جنوری 2006 نهم جدی 1384 هجری شمسی سید احمد قانع مدیر مسئول مجله نارنج - چاپ کندهار بعد از گذراندن مدت بسیت و سه روز در بازداشتگاهای نیرو های انتلاف در میدان های هوایی قندهار و بگرام آزاد شد. سید احمد قانع گفت "نیروهای امریکائی روز اول عید سعید اضحی 19 جدی من و 4 تن از همسایه های من را دستگیر نموده و کمپیوتر و تلفون شخصی ام را نیز ضبط نمودند و به تاریخ اول فبروری تنها من را آزاد کردند اما همسایه های من تا هنوز نزد نیروهای امریکائی زندانی هستند ". به گفته قانع عساکر امریکائی در جریان 23 روز اضافه تر از 15 بار از او تحقیق نموده اند بدون آن که اتهام مشخص به او وارد کنند. قانع افزود "به اساس ماده 25 قانون پولیس افغانستان نیروهای امنیتی میتوانند جهت کشف همه جانبه جرم و مجرم، مظنون گرفتار شده را برای مدت الی 72 ساعت تحت نظارت قرار دهند.

آنتن پخش برنامه های تلویزیون محلی ننگرهار در ولسوالی خوگیانی این ولایت تخریب گردید. به گفته انجینیر زلمی رئیس تلویزیون ولایت ننگرهار به تاریخ 7 فبروری 2006 ، 18 دلو 1384 با جابه جا سازی مواد انفلاقیه جزراتور و آنتن این تلویزیون را که جدیداً اعمار شده بود به کلی تخریب گردید و غیر قابل استفاده شد. تلویزیون ننگرهار در یک شبانه روز 8 ساعت نشرات دارد و نشرات آن با استفاده از ستلایت در 7 ولسوالی این ولایت ذریعه آنتن های محلی پخش میگردد. انجینیر زلمی افزود که این آنتن توسط یک کمپنی هندی اعمار شده بود اما تا به حال فرستنده (ترانسمیتر) به آنجا انتقال داده نشده بود. در اثر این حادثه حدود 35000 دالر امریکائی به دولت خساره وارد گردیده است.

در جریان اغتشاشات که در روز عاشورا نهم فبروری 2006 بیست دلو 1384 که گفته میشود بین شعیان و سنی ها در شهر هرات رخ داد در پهلوی این که چندین تن اهالی ملکی این شهر کشته و زخمی شدند اکثر خبرنگاران مقیم هرات حین گزارش دهی نیز لت و کوب و توهین ، تحقیر و حتی تهدید به مرگ شدند. گزارشگر تلویزیون طلوع در هرات محمد رضا شیرمحمدی از طرف یکی از مسئولین قوماندانی امنیه نی ولایت هرات لت و کوب شد و به ادعای رئیس تلویزیون طلوع سعد محسنی وادار به گزارش دهی به نفع یک جناح معینی شد و حتی چندین بار تهدید به مرگ نیز شده است. اما سخنگوی وزارت داخله محمد یوسف ستانیزی لت و کوب محمد رضا شیر محمدی را ادعائی دروغ خواند و گفت که این چنین واقعه قطعاً اتفاق نیافتاده.

همچنان خبرنگار آژانس خبری پژواک احسان سروریار ادعا دارد که از طرف یکی از مسئولین بلند رتبه قوماندانی امنیه ولایت هرات (که اسم اش را نیز ذکر میکند) زمان مورد لت و کوب قرار گرفت که از جریان برخورد پولیس با مظاهره کننده گان عکس برداری میکرد و به گفته وی باز هم یک بار دیگر از طرف افراد مسلح که یونیفورم پولیس را به تن داشتند مورد سوء قصد مرگباری قرار گرفت و چهار فیر تفنگچه بالایش انداخت شد که از آن جان به سلامت برد. (در حال حاضر سروریار به گفته خودش از ترس این که باز هم سوء قصدی به جانش صورت نگیرد در شهر کابل به سر میبرد).

همچنان مسعود حسن زاده خبرنگار بخش دری رادیو آشنا نیز در این جریان مورد تهدید و توهین قرار گرفت. به همین ترتیب خبرنگار بخش پشتوی رادیو آزادی شرف الدین ستانکزی نیز در جریان اغتشاشات مورد لت و کوب و توهین مسئولین امنیتی قرار گرفته و موتر شخصی اش از طرف مظاهره کننده ها خساره مند شد. افزون بر این خبر چندین مورد مشابه دیگر نیز از هرات به دیدبان رسانه ها رسیده است اما زمان که دیدبان رسانه ها به منابع مربوطه مراجعه نمود از طرف آنها یا کلاً اتفاق افتادن موضوع رد شد و یا هم گفته شد که این موضوعات آنقدر مهم نیست که گزارش داده شود و از دادن معلومات خود داری کردند.

به تاریخ 12 فبروری سال 2006 بیست و سوم دلو 1384 عبدالقدوس یک تن از خبرنگاران رادیو صلح ولسوالی جبل السراج ولایت پروان به ظن دست داشتن در کوشش به قتل از طرف موءظفین قوماندانی امنیه ولایت پروان در مربوطات حوزه سوم امنیتی کابل دستگیر شد. این دستگیری در حالی صورت گرفت که عبدالقدوس مصروف سپری نمودن دوره آموزشی خبرنگاری در موسسه نی- حمایت کننده رسانه های آزاد افغانستان بود. پولیس ولایت پروان بدون آن که پولیس محل را در جریان بگذارد اقدام به این دستگیری کرد این درحالیست که به اساس ماده 7 ششم و هفتم قانون پولیس افغانستان ، پولیس یک ساحه نمیتواند اقدام به دستگیری بیرون از ساحه معینه خود کند مگر در صورت تحقق حالات خاص ، که در این مورد هیچ کدام از حالات فوق تحقق نیافته بود که در قانون پیش بینی شده است. سخنگوی وزارت داخله محمد یوسف ستانیزی در یک مصاحبه با دیدبان رسانه ها گفت که اصولاً باید حوزه سوم امنیتی در جریان گذاشته میشد. در حال حاضر عبدالقدوس تحت تحقیق در ریاست خرنوالی امنیت ولایت پروان قرار دارد. که دیدبان رسانه ها موضوع را از نزدیک تعقیب مینماید.

◀ رادیوی خصوصی نوا که در چوکات موسسه و نشراتی صبا فعالیت میکند به تاریخ 26 دلو 1384 ، 15 فروری 2006 روی موج FM 103.1 ، نشرات خود را در کابل و 4 شهر دیگر آغاز کرد برنامه های امتحانی این رادیو از چهار ماه قبل آغاز شده بود. به گفته محمد وحید وقفی رئیس رادیو نوا این رادیو در حال حاضر در 5 شهر افغانستان مانند کابل ، کندهار ، هرات ، بلخ و ننگرهار نشرات دارد و در آینده نزدیک به چندین ولایت دیگر نیز نشرات خود را انکشاف خواهد داد. وی افزود موسسه نشراتی صبا در آینده نزدیک تلویزیونی به نام باختر نیز ایجاد خواهد کرد، به گفته وقفی رادیو نوا یک رادیوی فرهنگی اجتماعی است که هدف کلی آن کار در جهت رشد و انکشاف فرهنگ افغانی و رشد روحیه ملی در میان افغانها میباشد. رادیو نوا به کمک یک موسسه هالندی به نام نویب و کمک اتحادیه اروپا ایجاد شده است.

◀ افزون بر این تلویزیون خصوصی شمشاد نیز به نشرات امتحانی خود در کابل آغاز نمود. فضل کریم فضل رئیس تلویزیون شمشاد گفت " من این تلویزیون را به سرمایه شخصی خود ایجاد و راه اندازی نموده ام و هدف من خدمت به مردم و از بین بردن فاصله ها بین مردم شهر ها و روستا ها از طریق شریک ساختن مسائل بین شان میباشد و موضوعات محوری ما انکشاف جامعه مدنی ، بالابردن معلومات عمومی مردم ، تعلیمات اسلامی ، نهادینه شدن حقوق بشر در اذهان مردم ، تشریح مسائل ازدواج بوده و در پهلوی آن برنامه های تفریحی نیز خواهیم داشت" رئیس این تلویزیون افزود که آنها به زود ترین فرصت نشرات خود را به دیگر ولایات نیز گسترش خواهند داد.

◀ قابل ذکر است که رادیو آرمان و تلویزیون خصوصی طلوع نشرات خود را به ولایات غزنی و هلمند انکشاف دادند از این قبل این دو ارگان نشراتی به اضافه کابل در ننگرهار، بلخ ، هرات ، کندهار، کونر و خوست نشرات داشتند. به گفته سعد محسنی رئیس عمومی تلویزیون طلوع و رادیو آرمان آنها در آینده نزدیک نشرات شان را در ولایات زابل و کندز نیز آغاز خواهند کرد.

◀ نی حمایت کننده نی رسانه های آزاد افغانستان قرار داد همکاری شش ماهه را با رادیوی محلی صدای حقیقت (رادیو صدای حقیقت در شهر ایبک ولایت سمنگان به کمک موسسه انترنیز به تاریخ 31 دسامبر 2005 میلادی 10 جدی 1384 شمسی نشرات خود را روی موج FM 98 آغاز کرده بود) را به امضاء رسانید. به اساس گفته نی میر عبدالواحد هاشمی تنظیم کننده شبکه رادیویی موسسه نی این همکاری ها شامل کمک های تخنیکی ، مالی و بلند بردن ظرفیت های کاری رادیو صدای حقیقت میشود. همچنان رئیس اجرایی موسسه نی عبدالمجیب خلوتگر در این مورد گفت " موسسه نی تا 6 ماه آینده بر علاوه تادیه معاشات تعداد از کارمندان این رادیو در عرصه های تخنیکی نیز با آنها کمک خواهد کرد و همچنان در بخش آموزش نیز از همکاری های خود با تربیه کارمندان شان در مرکز آموزشی نی و همچنان فرستادن استادان به استیشن متذکره دریغ نخواهد کرد. خلوتگر افزود ما کوشش میکنیم تا با رادیو صدای حقیقت در عرصه انکشاف تجارت نیز کمک نماییم تا آنها بتوانند بعد از ختم کمک های ما مستقلانه به نشرات خود ادامه دهند.

◀ قانون رسانه های همگانی در 9 فصل و 42 ماده تصویب و نافذ شد. این قانون به تاسی از حکم ماده سی و چهارم قانون اساسی و رعایت ماده نهم اعلامیه جهانی حقوق بشر ، به منظور تنظیم فعالیت رسانه های همگانی و تأمین حق آزادی فکر و بیان وضع شده است. این قانون به تاریخ 27 قوس سال 1384 از طرف رئیس جمهور توشیح و به تاریخ 15 جدی 1384 چاپ شده است و در اوایل ماه حوت از طریق غرفه فروشات جریده رسمی در وزارت عدلیه به دسترس مردم قرار گرفت ، قابل ذکر است که از چهار سال به این طرف این سومین قانون رسانه های همگانی است که نافذ میشود. اول آن به تاریخ 18 حوت سال 1380 و دومی آن به تاریخ 15 حمل 1383 توشیح و نافذ گردیده بود.

برای هر نوع سوال و معلومات لطفاً با آدرس های ذیل تماس بگیرید:

عزیز الله حبیبی
تحلیل گر و مسئول دیدبان رسانه ها ، نی – حمایت کننده رسانه های آزاد در افغانستان
azizullah@nai.org.af
panjwaey@gmail.com
شماره موبایل 009370293970

جاوید احمد
محقق رسانه ها
jawid.ahmad@nai.org.af

برای به دست آوردن کاپی های برقی این گزارش به آدرس ذیل مراجعه فرمائید.
www.nai.org.af

یادآوری:

- 1- به خاطر حفظ محرمانگی و ملاحظات امنیتی که در برابر گزارش دهنده راجع به گزارش های تهدید و تخویف وجود دارد، برای نی ممکن نبود تا جهت اثبات رویدادها مساعی بیشتر تحقیقاتی را انجام دهد.
- 2- این خبرنامه به کمک بخش ابتکارات دوره انتقالی دفتر انکشاف بین المللی ایالات متحده آمریکا، تحت شرایط اعانه شماره HAD-G-00-02-00066-00 و تحت پروژه کمکی شماره ASIE/2005/16775/106772 اتحادیه اروپا تهیه گردیده است.
- 4- نظریات ارائه شده در این گزارش مربوط به مؤلف آن بوده و لزوماً منعکس کننده نظریات دفتر انکشاف بین المللی ایالات متحده آمریکا و کمیسیون اروپا نمی باشد.
- 3- هیچیک از مواد متذکره در این گزارش بدون اجازه نی نباید دوباره به چاپ برسد.